

Posudek bakalářské práce

Název práce: Judaistické vlivy a tradice v Etiopské ortodoxní církvi

Autor práce: MUDr. Marcel Hájek Ph.D. FICS.

Autor si za cíl své bakalářské práci vytkl „prozkoumání vlivu judaismu v církevním i osobním životě etiopského křesťana, v bohoslužbě, tradicích, v liturgii Etiopské ortodoxní církve (EOC), dnes Etiopské ortodoxní Tewahedo církvi (EOTC)“.

Svoji práci dělí na obecnou a speciální část. V první části uvádí základní přehled dějin EOC, její věrouky a liturgie (s. 6-20). Druhou polovinu obecné části věnuje informacím o Falaších (*Falaši – prastarý judaistický prvek Etiopie* s.21-29) a jejich možných vlivech na etiopské křesťanství.

Druhou, speciální část, věnuje jednotlivým oblastem, v nichž vidí judaistické vlivy: slavení soboty, potravinovým předpisům, praktikování obřizky a stavebnímu uspořádání liturgických prostor.

Přestože si práce klade za cíl zkoumat judaistické vlivy v EOTC, (která by tedy měla být v centrem zájmu) v řadě kapitol převažují informace o rabínském judaismu aškenázského směru (včetně průběžného užívání jidiš označení – s. 35, 40, 41, 44). Uvádím několik příkladů:

V kap. 5.1 – Šabat je postavení soboty v EOTC věnována asi 1,5 strany, šabatu v judaismu jsou věnovány přibližně tři strany. Autor přitom jako pramen užívá *Kicur šulchan aruch* (tedy knihy rabína Schlomo Ganzfrieda, vzniklé ve východní Evropě v polovině 19. století) a průběžně odkazuje k židovské současnosti.

V kap. 5.2 Potravinové předpisy a tradice: Stravovací předpisy v EOTC je věnována necelá jedna stránka, principům kašrutu v rabínském judaismu jsou v rámci srovnání věnovány necelé tři, v nichž se dovídáme o košerování nádobí, speciálních nařízeních pro svátek Pesach, detaily k oddělování mléčných a masitých pokrmů (z aškenázského hlediska) atd.

Totéž se týká kap. 5.3, věnované obřizce, kde najdeme podrobný popis obřizky ve výše zmíněném směru, a to včetně lékařského exkurzu. Nedovídáme se však, jak vypadá obřizka v EOTC, kdo ji provádí, jak přesně je spojena s křtem, atd.

Za největší slabinu považuji, že autor nerozlišuje mezi judaizujícími (tj. z judaismu pocházejícími) prvky, starozákonním dědictvím křesťanských církví a určitými tabu, která lze doložit i mimo židovství a křesťanství. Tak v závěrečné souhrnné úvaze autor kupříkladu uvádí jako možný judaistický vliv sexuální abstinenci před přijímáním eucharistie, nevěda, že toto pravidlo se týká všech východních církví. Podobnou úvahu by si zasloužila problematika rituálního znečištění a nečistých zvířat, neboť např. s tabuizací vepřového masa se setkáváme jak v islámu, tak ve staroegyptské společnosti i jinde.

Závěrečná domněnka „je ale zřejmé z celé práce, že EOTC, respektive celé etiopské křesťanství, je silně judaizováno a připomíná ideální stav prvotních obcí z doby apoštola Pavla a jeho působení“ (s. 54) pak vzhledem k dostupným informacím o etiopském křesťanství a tomu, co víme o prvotních křesťanských společenstvích, je spíše důkazem autorova nadšení pro téma nežli výsledkem religionistického bádání.

Za **silnou stránku** práce považuji především první, obecnou část. Zvláště pasáže, věnující se věrouce EOTC (s. 7, 11, 18) prozrazují, že autorovo studium teologie nebylo zbytečné. Silnou stránkou by nepochybně byla také obrázková příloha, kdyby

byl k dispozici seznam vyobrazení s popisky (možná chybí jen v mém exempláři). Autor v práci nashromáždil řadu poznatků, které zpracoval v míře, požadované na úrovni bakalářské práce.

Práci doporučuji k obhájení a vzhledem k uvedeným silným i slabým stránkám práce navrhuji hodnocení C.

Otázky na autora práce:

Prosím autora o dodání seznamu vyobrazení. Snímky mne upřímně zajímají a ráda bych se o nich dověděla více.

Na s. 44 se autor zmiňuje o tom, že obřízka „v případě abrahámovského monoteismu však dostala nový rozměr, přesný řád a liturgickou povahu. Proto je s obřízkou, prováděnou u necivilizovaných kmenů či z ryze zdravotních důvodů neporovnatelná.“ – Bylo by dobré, kdyby autor při obhajobě uvedl, která etnika považuje ze své pozice za „necivilizované kmeny“.

Mgr. Ruth J. Weiniger

15. září 2014

